Nuorisoalan asiantuntijalausunto sivistysvaliokunnalle valtioneuvoston selvityksestä komission tiedonannosta sekä ehdotuksista vuosia 2028–2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi

Asia: E 73/2025 vp Valtioneuvoston selvitys komission tiedonannosta sekä ehdotuksista vuosia 2028–2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi.
Teema: Sivistysvaliokunnan toimiala

Nuorisoala ry edistää nuorten osallisuutta yhteiskunnassa sekä kouluttaa, palvelee ja tuo yhteen järjestöissä, kunnissa ja seurakunnissa työtä tai vapaaehtoistyötä tekevät nuorisoalan toimijat. Nuorisoalan jäseninä on noin 150 nuorisojärjestöä ja muuta nuorisoalalla toimivaa yhteisöä – käytännössä kaikki Suomessa toimivat nuorisoalan järjestöt.

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Tiiviisti

- Nuorisoalan kansallisen rahoituksen vähenemistä ei tulla kompensoimaan EU-tasolta monivuotisessa rahoituskehyksessä. **Kansallisia leikkauksia nuorisoalan perusrahoitukseen ei voida tulevaisuudessakaan paikata EU-rahoituksella.**
- Rahoitusohjelmien yhdistämisen vaarana on, että yhteiskunnan resilienssin kannalta tärkeät teemat hämärtyvät osana laajempia tki-rahoituskokonaisuuksia. Näihin teemoihin kuuluu esimerkiksi nuorten kiinnittyminen yhteiskuntaan.
- **Erasmus+-ohjelman sisällä rahoituksesta tulee korvamerkitä 15% nuorisoalalle**, sillä muuten edunsaajissa ylikorostuu korkeakoulusektorin osuus. Erasmus+-rahoitusohjelman uudistamisessa on huomioitava nuorilähtöisen toiminnan erityistarpeet.

Kansallinen rahoitus

Nuorisoalan kansallista perusrahoitusta ei voida korvata EU:n monivuotisen rahoituskehyksen suunnitelluilla varoilla. Kansalliset leikkaukset nuorisoalan rahoitukseen heikentäisivät alan toimintaedellytyksiä, eikä EU-tason rahoitus sovellu paikkaamaan tätä vajetta. Nuorisoala voi EU-hankkeilla esimerkiksi kehittää nuorten parissa tehtävää toimintaa paremmin 2020-luvun nuorten ja yhteiskunnan tarpeisiin sopivaksi, mutta EU-hankerahoitus ei korvaa nuorisoalan perusrahoitusta.

Nuorisoala
Nuorisoala ry
Asemapäällikönkatu 1, 00520 Helsinki
nuorisoala.fi
info@nuorisoala.fi

Suomen tulisi pyrkiä monivuotiseen rahoituskehykseen liittyvässä vaikuttamisessa Suomen EU-hankerahoitussaannin kasvuun. Tätä tukee esimerkiksi Erasmus+-ohjelman kansallisesti jyvitetyn rahoitusosuuden säilyttäminen, sillä Suomi ei ole vielä toistaiseksi menestynyt kilpaillun rahoituksen myönnöissä. Brysselistä hallinnoitujen kilpailtujen rahoitusohjelmien neuvontaan ja omarahoitusosuuksien kattamiseen kansallisesta nuorisoalan rahoituksesta tulee myös panostaa.

Rahoitusohjelmien rakenne

Komissio ehdottaa, että EU:n rahoitusohjelmia yhdistetään ja kokonaisuuksien määrää vähennetään aiemman seitsemän pääotsakkeen sijasta neljän otsakkeen alle. Tämä voi tuoda hallinnollista selkeyttä, mutta riskinä on, että nuorisotyön, kansalaisyhteiskunnan, demokratian ja EU-kansalaisuuden vahvistamisen tarpeet jäävät liian vähälle huomiolle.

Esimerkiksi nykyinen CERV-ohjelma on tarjonnut kohdennettua tukea kansalaisyhteiskunnalle ja demokratian edistämiselle nuoriin keskittyvällä erityispainotuksella, mutta osana laajempaa kokonaisuutta vastaava painotus voi hämärtyä. **CERV-ohjelman hankkeilla on Suomessa esimerkiksi ennaltaehkäisty väkivaltaa nuorten rikoksentekijöiden keskuudessa ja tuettu nuorten EU-kansalaisuutta.** Tämänkaltaisten hankkeiden ja teemojen olisi suotavaa tulevaisuudessakin saada rahoitusta. Nuorten kiinnittyminen yhteisöihin ja demokratiaan ovat keskeisiä yhteiskunnan resilienssin kannalta.

Erasmus+-ohjelman tulevaisuus

Erasmus+-ohjelman rakenteen ja painopisteiden uudistamisessa tulee huomioida nuorilähtöisen toiminnan erityistarpeet. Jotta ohjelma olisi jatkossakin saavutettava nuorisojärjestöille, rahoituksesta on varattava nuorisosektorille erillinen osuus. Muussa tapauksessa vaarana on, että rahoitus kohdistuu pääosin korkeakoulusektorille, mikä kaventaisi kansalaisyhteiskunnan ja nuorisoalan kehittämisen mahdollisuuksia. **15% budjettiosuuden korvamerkintä nuorisosektorille nostetaan tavoitteeksi syyskuun 2025 EU-nuorisokonferenssin suosituksissa**.

Orpon hallituskauden aikana nuorisoalan kansallisen rahoituksen leikkauksia on pyritty kohdentamaan erityisesti nuorisoalan kehittämiseen, jotta nuorisoalan perustoiminta on saatu turvattua. Tämänkin kehityksen valossa on tärkeää suojata kehittämiseen keskittyvän EU-rahoituksen saantia nuorisoalalle.

Erilaiset opiskelijoiden vaihtojaksot kasautuvat usein samoille ihmisille ja ylempiin tuloluokkiin (esim. Eurostudent VIII). Siksi myös **Erasmus+ -ohjelman saavutettavuuteen tarvittaisiin kansallisten toimien ohella panostuksia. Samalla EU:n nuoriso-ohjelmien tulisi tavoittaa laajemmin erilaisia nuoria, nuorisoalan toimijoita sekä oppilaitoksia.** Tämä edistäisi kansainvälistymisen mahdollisuuksia myös niille, joilla ei ole mahdollisuuksia opiskelijaliikkuvuusjaksolle.

Nuorisoala

Nuorisoala ry
Asemapäällikönkatu 1, 00520 Helsinki
nuorisoala.fi
info@nuorisoala.fi

Kiitämme valiokuntaa mahdollisuudesta lausua.

Helsingissä 23.9.2025

Aleksi Sandroos
Puheenjohtaja

Silla Kakkola
Va. toiminnanjohtaja

Nuorisoala ry

Lisätiedot: hankepäällikkö Laura Lamberg, laura.lamberg@nuorisoala.fi, +358 44 493 9629